

Obraz

Yasmina Reza

Přeložil Michal Lázňovský

Jediná dekorace. Salon běžného pařížského bytu. Co nejprostší, co nejvíce neutrální. Scény se odehrávají v bytě Borise, Ivana a Marka. Nic se nemění, s výjimkou vystaveného obrazu.

Marek sám

MAREK Můj přítel Boris si koupil obraz. Je to plátno a měří asi metr šedesát na metr dvacet. Je bílý. Podklad je celý bílý, ale když přimhouříte oči, uvidíte na něm možná jemné příčné proužky. Můj přítel Boris je můj dlouholetý přítel. Je to úspěšný muž. Je zubař a milovník umění. V pondělí jsem k němu přišel, abych se podíval na ten obraz, který si koupil v sobotu, ale po kterém toužil už několik měsíců. Bílý obraz s bílými proužky.

* * *

U Borise.

O stěnu je opřený bílý obraz s jemnými bílými příčnými proužky. Boris svůj obraz nadšeně pozoruje. I Marek pozoruje obraz. Boris pozoruje Marka, jak pozoruje obraz. Dlouhé ticho, kdy se pocity nevyjadřují slovy.

MAREK Byl drahý?
BORIS Dvě stě tisíc.
MAREK Dvě stě tisíc? ...
BORIS Handtington ho ode mě koupí za dvě stě dvacet.
MAREK Kdo to je?
BORIS Handtington?!
MAREK Toho neznám.
BORIS Handtington! Galerie Handtington!
MAREK Galerie Handtington ho od tebe koupí za dvě stě dvacet? ...
BORIS Ne. Galerie ne. On, Handtington osobně. Pro sebe.
MAREK A proč ho rovnou nekoupil sám?
BORIS Protože všichni tihle lidi chtějí, aby se prodávalo soukromníkům. Trh se musí hejbat.
MAREK To jo...
BORIS Tak co?
MAREK ...
BORIS Tady odsud ho dobře nevidíš. Dívej se odsud. Vidíš ty proužky?
MAREK Jak se jmenuje ten...

BORIS Malíř? Antrios.
MAREK Je známej?
BORIS Strašně. Strašně.

Pauza.

MAREK Hele, Borisi, ale ty jsi za tenhle obraz nedal dvě stě tisíc franků.
BORIS Ale to je prostě cena. Je to ANTRIOS!
MAREK Ale ty jsi nedal za ten obraz dvě stě tisíc franků!
BORIS Tušil jsem, že ti nic neřekne.
MAREK Ty jsi dal za tuhle sračku dvě stě tisíc franků?

* * *

Boris, jako kdyby byl sám.

BORIS Můj přítel Marek je inteligentní člověk, kterého si odjakživa vážím. Má výborné postavení, je inženýr v letecké továrně, a patří mezi ty současné inženýry, kterým nestačí být prostě jen odpůrci moderního umění, ale vypěstovali si takový povýšený nadhled. Od jisté doby se u tohohle vyznavače starých dobrých časů projevuje opravdu zarážející arogance.

* * *

Titíž. Tamtéž. Tentýž obraz.

BORIS *(po chvíli)*...Jak můžeš mluvit o sračce?
MAREK No tak, Borisi, trochu humoru! Zasměj se!...Směj se, vždyť to je paráda, že jsi koupil ten obraz!

Marek se směje.

Boris zůstane chladný.

BORIS To je dobře, že se ti ta koupě zdá parádní. Jsem rád, že tě to rozesmálo, ale zajímalo by mě, co myslíš tou „sračkou“.
MAREK Ty si ze mě děláš blázny!
BORIS Vůbec ne. Definuj mi sračku. „Sračka“ vzhledem k čemu. Když o něčem řekneš, že je to sračka, to znamená, že máš nějaká kritéria pro takové hodnocení.
MAREK Komu to říkáš? Komu tohle říkáš? Hú, hú!
BORIS Ty se o současné malířství nezajímáš! Nikdy ses o ně nezajímal. Nemáš v týchle oblasti žádný zkušenosti, tak jak můžeš tvrdit, že ta a ta věc, která podléhá nějakým zákonitostem, o kterých ty netušíš vůbec nic, je sračka?
MAREK ...Je to sračka. Promiň.